



Ervaringen

B. Lemmers

M. van den Brink

J. Koopman

CENTRAAL DIERENLABORATORIUM

UMC ST RADBOUD, POSTBUS 9101

6500 HB NIJMEGEN

met het huisvesten van de gewone hamster (*Cricetus cricetus*)

in het CDL te Nijmegen

Inleiding

Het CDL werd in het najaar van 2004 geconfronteerd met de vraag of er een mogelijkheid was enkele hamsters te huisvesten. Het ging hierbij om de gewone hamster of korenwolf (*Cricetus cricetus*), die inheems is in Europa.

Het dier is driekleurig, waarbij de lichte haarpartijen duidelijk afsteken tegen de donkere buikzijde (Afb. 1).

In Nederland bestaat nog een kleine populatie op de lössgronden van Zuid Limburg. Door het moderne landbouwbeleid waren ze tot uitsterven gedoemd. Dankzij ingrijpen van overheidswege zit de populatie weer in de lift. In de winter van 2005-2006 zijn ongeveer 300 dieren in winterslaap gegaan.

Onderdeel van het herstelprogramma was het huisvesten van een aantal gevangen exemplaren op twee locaties die waren bepaald door het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselveiligheid (LNV).

Omdat op locatie 1 nogal wat dieren doodgingen, werd bij het CDL aangeklopt. Het eerste dier arriveerde op 30 november 2004, het betrof een wildvangexemplaar van ongeveer vier maanden oud. Het was de bedoeling om met dit dier ervaring op te doen voor wat betreft de manier van huisvesten, hanteren en voeding. Op 25 februari 2005 kwamen er twee mannetjes en drie vrouwtjes bij vanuit locatie 1. Ondertussen wilde men op locatie 2 stoppen met het houden van de hamsters. Het gevolg was dat alle dieren van die locatie vervolgens overgebracht zijn naar het CDL. Momenteel (1 november 2005) huisvesten we 116 exemplaren.

Huisvesting

De hamsters worden gehuisvest in type IV-macrolonbakken. In de kooi wordt een laagje zaagsel met daarop stro gedaan en een rat-retreat of een bloempot. De temperatuur van het dierverslijf is ongeveer 20 °C en de relatieve vochtigheid ongeveer 60%. Het dag-nachtritme is 12 uur licht en 12 uur donker.

In verband met mogelijke besmettingen zijn ze in

Tabel 1

microbiologische status van de gewone hamster [n=2]

	positief	negatief
Bacteriën (kweek)		
<i>Corynebacterium kutscheri</i>	0	6
<i>Pasteurellaceae</i>	6	0
<i>Salmonella spp</i>	0	6
Bacteriën (IFA)		
<i>Clostridium piliforme</i>	0	6
<i>Encephalitozoon cuniculi</i>	0	6
Bacteriën (PCR)		
<i>Helicobacter spp</i>	6	0
Virussen (ELISA)		
Sendai	0	6
LCM	0	6
Parasieten (microscopisch onderzoek)		
ectoparasieten	0	6
endoparasieten	0	6

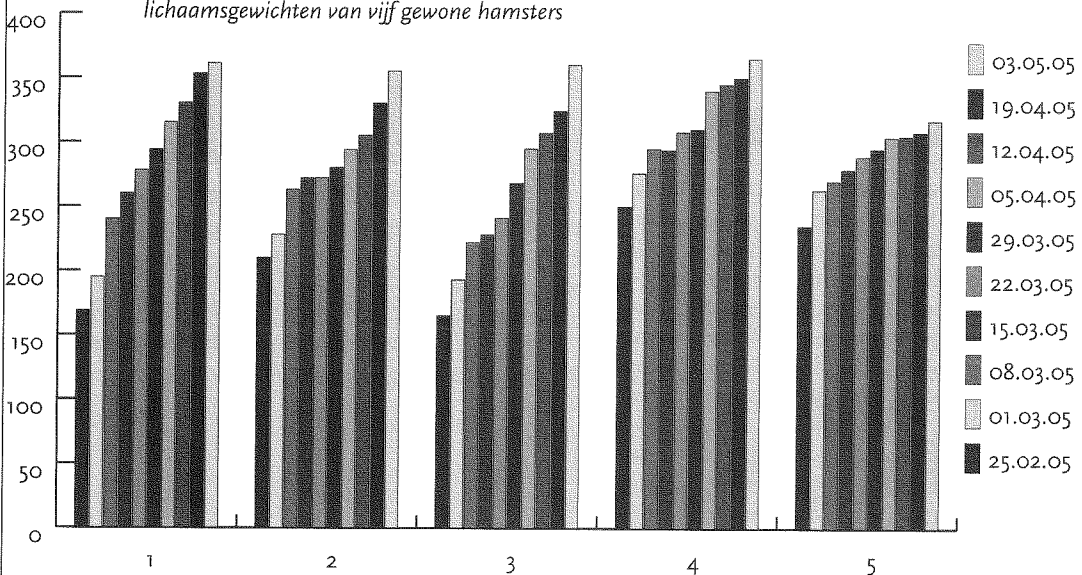
een geïsoleerde unit gehuisvest. Bij de verzorging werden de volgende maatregelen genomen: verwisselen van laboratoriumjas, andere schoenen aan, mondkapje en handschoenen aan.

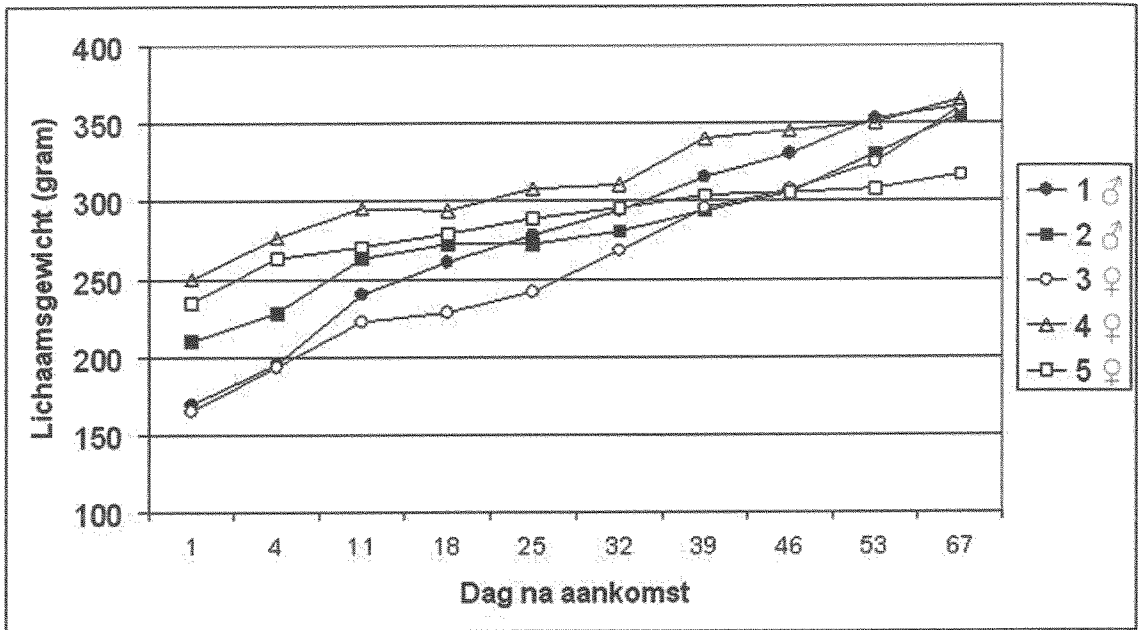
Voeding

De voeding bestaat uit hamstervoer (SSNIFF), gemengd konijnvoer (Kasper Fauna Food), wortelen, appels en meelwormen. Ze knagen de grove stro tot fijne deeltjes. Als alles fijn geknaagd is, wordt nieuw stro toegevoegd. De bakken worden verschoond als ze vuil zijn, in de praktijk komt dit neer op één keer per drie weken

Lichaamsgewicht

Het dier dat op 30 november 2004 arriveerde, woog bij binnenkomst 318 gram. Door het huisvesten bij kamertemperatuur en/of vanwege het lichtregiem ging het dier niet in winterslaap. Op 4 januari 2005 was het gewicht 328 gram, op 8 februari 2005 329 gram en op 29 maart 2005 410 gram. De dieren die op 25 februari 2005 binnenkwamen, wogen tussen de 165 en 250 gram. Ze zijn tot 3 mei 2005 gevolgd en wogen toen tussen de 317 en 365 gram (Afb. 2).

Afbeelding 2
lichaamsgewichten van vijf gewone hamsters



Gezondheid

De dieren, die op één van de locaties doodgingen, zijn ter sectie aangeboden aan de Faculteit der Diergeneeskunde. Er werden geen bijzonderheden ontdekt behalve dat de dieren erg mager waren. Er waren geen aanwijzingen voor infectieziekten.

De eerste zes hamsters zijn virologisch, bacteriologisch en parasitologisch onderzocht. De resultaten zijn vermeld in Tabel 1. Behoudens pasteurella's werden geen pathogenen aangetroffen. Desondanks huisvesten we de dieren in een geïsoleerd deel van het CDI dat in gebruik is als Tox-unit.

Discussie

De gewone hamster is een in het wild levend dier dat niet als huisdier of laboratoriumdier wordt gehouden. De hamster is desondanks goed te houden onder laboratoriumomstandigheden omdat ze van nature een rustig gedrag vertonen. De hamsters wennen snel aan de verzorgers en zijn nieuwsgierig. Bij het voeren komen ze onder de bloempot vandaan en lopen voor naar de kooi om bijvoorbeeld een stukje appel in ontvangst te nemen.

Van nature gaan de hamsters in winterslaap, vanwege de omgevingstemperatuur en/of het dag-nachtritme doen ze dat bij ons niet. Dieren die in winterslaap gaan, bouwen in de herfst een grote vetreserve op. Op locatie 1, waar de sterfte optrad, werden de dieren gehouden

in een onverwarmde ruimte, waardoor ze gedwongen werden in winterslaap te gaan. Waarschijnlijk waren er onvoldoende reserves opgebouwd waardoor ze stierven. Een aanwijzing hiervoor was de enorme toename in lichaamsgewicht bij huisvesting gedurende enkele weken bij een omgevingstemperatuur van 20°C.

Opvallend was het ontbreken van de meeste pathogene organismen die vaak bij wilde knaagdieren voorkomen. Er is alleen op hamster bacteriën en virussen gescreend. Goede conclusies kunnen op grond van onderzoek aan zes dieren niet worden getrokken. Klinisch zijn er bij geen enkel dier tot nu toe afwijkingen gezien. Bij ons is er geen enkel dier gestorven, uit voorzorg hebben we de dieren wel apart gezet om eventuele besmettingen van de proefdieren te voorkomen.